

TEGELS ER UIT, PLANTJES ERIN. HOE HELP JE BEWONERS OP WEG?

OVER HET ALGEMEEN IS MEER DAN DE HELFT VAN DE GRONDEN VAN GEMEENTE IN HANDEN VAN PRIVATE EIGENAREN. VOOR GEMEENTEN BETEKENT DIT DAT ZIJ MOETEN BEPALEN OF ZIJ IN HUN KLIMAATBELEID, NAAST EEN FOCUS OP HET VERGROENEN VAN DE PUBLIEKE RUIMTE, OOK MOETEN FOCUSSEN OP PRIVATE TUINEN. ER GEBEURT AL HEEL VEEL IN NEDERLAND OP DIT GEBIED EN DAAR MOGEN WE BEST TROTS OP ZIJN. OVERAL DUIKEN INITIATIEVEN OP OM PRIVATE TUINEN TE VERGROENEN. MAAR WAT VOOR ROL NEEM JE HIER ALS GEMEENTE IN EN WAT IS DAN JE HANDELINGSPERSPECTIEF? DAT WAS DE FOCUS VAN DEZE INTERACTIEVE SESSIE VAN SAMEN KLIMAATBESTENDIG MET DE THEMAGROEP INTEGRALE VERGROENING OP 2 MEI.

ACTIEF STIMULEREN EN AANZETTEN TOT VERGROENEN

Er zijn meerdere invalshoeken om als gemeente in te zetten op vergroening van private tuinen: Je kunt regels opstellen, subsidies aanbieden, collectieve inkoopacties organiseren, ontzorgen, grootschalige acties uitvoeren, communicatie campagnes organiseren voor informatie, inzetten op bewustwording en werken in netwerken. De deelnemers gaven aan dat het opstellen van regels lastig hand te haven is. Sommige gemeente stellen wel regels op, zonder actief hand te haven. De relativerende gedachte hierbij is: als de meerderheid zich er wél aan houdt, is het toch de moeite waard. Deze regels kunnen ook een richtlijn bieden voor woningcorporaties. Samenwerken met woningcorporaties is belangrijk, dan maak je gelijk meer impact. Zeker als je ook een subsidieregeling op maat ontwikkelt voor en mét de corporaties. Voor het uitvoeren van acties is het belangrijk om goed te luisteren waar behoeftes liggen. Een grote reden waarom bewoners geen geveltuin aanleggen of hun tuin niet onttregelen, is omdat zij niet weten wat ze met de tegels moeten doen. Door een 'tegeltaxi' langs de straten te laten gaan, maak je het makkelijker voor mensen om te onttregelen. In bovenstaande acties zet de gemeente actief in en enthousiasmeert om private tuinen te vergroenen.

AANPAK GERICHT OP LOKALE AANWIJSBARE KNELPUNTEN

Naast het overál actief stimuleren en aanzetten tot vergroenen, kan je als gemeente ook je aanpak specifiek richten op lokale aanwijsbare knelpunten uit de klimaatstresstest. De rol van de “beschermende” overheid slaagt in de meeste versteende wijken nu eenmaal onvoldoende in de smalle en toch al volle straatprofielen. Op basis van klimaatkaarten (hittestress) en boominventarisatie kan je je als gemeente focussen op bepaalde gebieden waar het echt nodig is om in de publieke én private ruimte te gaan vergroenen. Door stresstestkaarten te integreren met sociale informatie krijg je niet alleen zicht op de opgaven, maar ook op de doelgroepen die daar wonen. ‘Energiecoaches’ of ‘fixbrigades’ worden door gemeenten ingezet om mensen te helpen die door een te hoge energierekening in de problemen zijn gekomen. Deze ondersteuningsvorm kan je ook verbreden naar klimaatadaptatie en biodiversiteit met het idee “als je achter de voordeur komt, kom je ook direct achter de achterdeur”. Het is belangrijk dat hierin wordt samengewerkt met welzijnsorganisaties en gebruik wordt gemaakt van bestaande netwerken in een wijk. Hiervoor kan samenwerking worden gezocht met wijknetwerkers.

FACILITERENDE GEMEENTE

Naast dat je als gemeente initiatieven uitrolt of “beschermt”, kan je natuurlijk ook intrinsiek gemotiveerde bewoners faciliteren. Hier is sprake van een kleinere rol voor de gemeente. Deze kleine gemotiveerde groep is in staat een steeds grotere groep mee te nemen. Zo ontstaat er een beweging van onderop. De gemeente moet in deze rol goede voelsprietten hebben en een oog voor mooie initiatieven en deze op de juiste manier ondersteunen. Zo kan zij maatwerk leveren en hindernissen voor deze initiatieven wegnemen.

GROOT AANTAL ROLLEN EN ACTIES, WAAR KIES JE VOOR?

Er zijn tal van acties te bedenken en verschillende manieren om dit aan te vliegen. Er zijn veel landelijke, regionale en soms ook lokale acties. Het is soms zoveel dat je als gemeente kritisch moet kijken en keuzes moet maken waar je wel en niet voor gaat. Waar ligt het meeste rendement voor de komende jaren? Een van de deelnemende gemeente werkt bijvoorbeeld met sprints, elke tien weken kiezen ze voor een andere aanpak. Zo kunnen zij zien wat het beste werkt. Grotere gemeenten zullen misschien via een intermediair of een stichting acties uitvoeren. Dit kan helpen als zij voelen dat in bepaalde wijken wantrouwen is tegen de gemeente. Meedoen met veel acties vraagt capaciteit

van organisaties en kan soms qua beeldvorming en boodschap verwarrend zijn. Acties rondom bewustwording vragen daarbij ook een wat langere adem, veelal van enkele jaren. Waar je voor kiest hangt af van de lokale context, beschikbare middelen en capaciteit binnen de organisatie. Kortom: een rijk scala aan strategieën is voorhanden als je als gemeente het onttegelen en vergroenen van tuinen verder wilt brengen. Leren van elkaar helpt enorm om voor jezelf de juiste mix te vinden.